

Livet **livsstil helse nytte**

Alkoholvaner påvirker risiko for brystkreft

Alkoholforbruket de siste par årene før man får stilt en kreftdiagnose, spiller en avgjørende rolle for brystkreftens risiko hos voksne kvinner. Inntaket i yngre år, spiller liten eller ingen rolle for denne risikoen. Det er konklusjonen i en dansk studie av nærmere 30 000 kvinner. En amerikansk studie bekrefter den langt på vei, skriver kreft.no. Resultatene tyder på at

det aldri er for sent å redusere alkoholinntaket med tanke på å minske risikoen for å utvikle brystkreft etter overgangsalderen – uansett hvilket drikkemønster en kvinne har hatt i yngre år. – Det kan kanskje være en idé å redusere alkoholinntaket noe. Men det er viktig å huske på at livet består av mer enn å skulle unngå brystkreft, sier overlege Erik Wist.

Skremmende bilder. Professor Asbjørn Jokstad reagerer på Lilleborgs kampanje for Solidox Syreblokk.

- Egnet til å skremme vettet av småbarnsforeldre

– Det er unødvendig å bruke skremselspropaganda, sier professor Asbjørn Jokstad. Han har bedt Forbrukerombudet se på Lilleborgs kampanje for tannpastaen Solidox Syreblokk.

FREDRIK LIONE HOLST
INGAR STORFJELL (foto)

Dårlig dokumentert. Asbjørn Jokstad, som er professor ved odontologisk fakultet ved Universitetet i Oslo, synes Lilleborg går for langt i sin kampanje for den nye tannkremen Solidox Syreblokk. I materialet som er sendt ut til norske tannleger til bruk på deres venterom, brukes bilder av til dels svært skadede tenner og en tekst om at sliteskader som de på bildene kan forårsakes «bl.a. av syreangrep». Selv

med dette forbeholdet, mener Jokstad kampanjen spiller utilbørlig på foreldres frykt. Derfor ba han Forbrukerombudet vurdere kampanjen. Derfra er den sendt videre til Mattilsynet.

– Dette er jo egnet til å skremme vettet av småbarnsforeldre, sier Jokstad. At vårt moderne kosthold og nye drikkevaner gis hovedskylden for dette, mener han er for enkelt. – Det er aldri bare én årsak til slike skader, påpeker han. Han sier også at bildene på plakaten viser eksempler på hovedsakelig mekanisk slitasje på tennene. Skadene på bildene kan oppstå ved for eksempel gniing av tennene, sure oppstøt eller spiseforstyrrelser.

Jokstad mener også det er for enkelt å legge de ulike drikkenes pH-verdi til grunn for hvor skadelige de er. – Det som er interessant er ikke hvor sure disse drikkene er, men hvordan spyttet kan nøytralisere dem, forklarer han. Selv om coladrikker har lavere pH enn appelsinjuice, er appelsinjuice mer skadelig. Den inneholder nemlig sitronsyre, som vanskelig nøytraliseres av spytt.

Coladrikker inneholder fosforsyre, som lettere nøytraliseres i munnen. Dette støttes av en artikkel av professor emeritus Gunnar Rølla i Den norske tannlegeforenings Tidende.

Etterlyser dokumentasjon

Det Jokstad derimot ikke har sett i fagbladet, er dokumentasjon om syre- og slitasjeskader. Han viser til uttalelser fra presidenten i Den norske tannlegeforening, Carl Christian Blich, om at slike skader utgjør «et minst like stort problem som hull i tennene gjorde før». Undersøkelser av norske rekrutteres tannhelse har vist en markant økning av syreskader i løpet av 90-tallet.

Blich har også fått mange henvendelser fra norske tannleger som sier dette er et problem. – Det er nok færre tilfeller av dette enn vi så av karies på 50-tallet, men det er et voksende problem som er i ferd med å overta etter karies, sier han.

Ifølge Blich finnes det endel litteratur om emnet i Europa, og han viser også til den svenske overtannlegen Anders Johansson, som snakket om sy-

reskader på et etterutdanningsseminar for norske tannleger. Blich er enig i at det er lite vitenskapelig dokumentasjon på dette området i Norge, men fastholder at syreskader er et alvorlig problem. – Det er viktig nå at vi ikke får en diskusjon om hvorvidt dette problemet eksisterer, sier han.

Ikke nytt

At Lilleborgs nyeste tannkrem fremstår som «en ny genera-

sjon beskyttelse», synes også professor Jokstad er noe merkelig. Det aktive stoffet i tannkremen er tinnfluorid, et stoff som også har vært brukt tidligere, men som man nå har gått bort fra.

– Tinnfluorid forårsaker misfarging på tennene, så folk ville ikke ha det, forteller Jokstad. – Senere er det blitt tilstøtt stoffer som hindrer denne misfargingen, men disse reduserer også effekten av fluoren.

Overrasket over kritikken

Marketingdirektør Arve Heltne i Lilleborg er meget overrasket over kritikken. – Dette er stikk motsatt av den tilbakemeldingen vi har fått fra tannlegene, sier han.

Ifølge Heltne melder norske tannleger at syreskader er et velkjent problem. For dokumentasjon av omfanget av syreskader viser han til undersøkelser av småbarn i Østfold og av rekrutter i Forsvaret. Han trekker også frem en stor undersøkelse i Storbritannia.

Når det gjelder effekten av den nye tannkremen, viser Heltne til undersøkelser både ved Universitetet i Oslo, hos Lilleborg og i utlandet.

Om tinnfluorid presiserer han at det man har funnet, er nye virkninger av et kjent stoff. Heltne kjenner til at det tidligere har vært skrevet om misfarging som følge av bruk av tinnfluorid, men sier at Lilleborg ikke har funnet dette i sine undersøkelser.